

Sabina Mičková: Reflexe dětství v obrazech 19. století. Diplomová práce. Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2007. 173 s. vč. obrazových příloh.

Posudek vedoucí diplomové práce

Ve své diplomové práci se Sabina Mičková zaměřila na „problematiku dětství a dítěte v historickém kontextu v oblasti dětského portrétního umění“ (s. 4), s cílem nastínit „reflexi poznatků o dětském světě v portrétním umění, a to na příkladu dosud nepublikovaných závěsných obrazů a grafik z jihočeské oblasti“ (s. 81). Chronologicky je práce vymezena „dlouhým“ 19. stoletím, s mírnými přesahy na obě strany.

Stěžejním pramenem spisu se stal korpus obrazových pramenů ze sbírek zámků Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Červená Lhota, Dačice, Hluboká, Třeboň a Rožmberk, při jejichž nesporně profesní analýze a interpretaci se pisatelka opřela o existující odbornou literaturu vztahující se k dějinám dětství a problematice ikonografických pramenů. Vycházela z existující literatury domácí i několika titulů literatury zahraniční.

Třebaže tématem diplomové práce byly portréty malých šlechticů, S. Mičková využila možnosti jejich porovnání s portréty dětí „neurozených“, jimž se domácí dějiny umění věnovaly ve větší míře a kde se nabízela možnost konfrontace pramenů ikonografických s prameny osobní povahy.

Autorka zvolila vhodnou strukturu, tvořenou úvodem, šesti kapitolami a závěrem. Nad dosavadním stavem zkoumání minulosti dětství a nad možnostmi a mezemi využití obrazových pramenů se zamyslela v úvodu. První dvě kapitoly věnovala obecnému vývoji zobrazení dětské postavy ve výtvarném umění. Vedle nezbytné retrospektivy se S. Mičková zaměřila především na díla malířů z českých zemích tvořících v průběhu „dlouhého“ 19. století (Tkadlík, Machek, V. Mánes, Navrátil, Hellich aj.), jejichž obrazy jsou představeny v první části katalogu. Tato část má sice charakter kompilace, nicméně v ní autorka prokázala schopnost kritické práce s odbornou literaturou a bezpečné ovládnutí oboru, který studovala – ať se už jedná o dějiny výtvarného umění či orientaci ve výtvarných technikách a žánrech.

Cenná druhá část práce, kapitoly čtvrtá až šestá, je materiálovou studií založenou na interpretaci dětských portrétů z jihočeských památkových objektů. Díky shromážděnému obrazovému materiálu se diplomantce podařilo dokumentovat podobu dětství v průběhu zkoumaného období. Vedle geneze dětské módy, hraček, nábytku aj. se pokusila také o rekonstrukci vztahů mezi zobrazovanými osobami a jejich okolím (viz sourozenecké portréty). Analyzovala rovněž symbolický význam atributů, pomocí kterých býval prostor dětství vyjadřován. Druhá část katalogu se vztahuje právě k tomuto souboru otázek a přibližuje nevytěžené ikonografické bohatství jihočeských zámeckých sbírek.

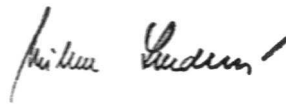
Dvoudílný katalog výtvarných děl, tvořící součást diplomové práce a provázený anotacemi z evidenčních karet, jejichž údaje jsou v případě potřeby doplněny či upřesněny, je nesporně cenný. Technicky není sice dokonalý, nicméně svou funkci bezezbytku plní.

Po formální stránce snad nelze nic spisu vytknout, text je plynulý, kapitoly na sebe logicky navazují, autorka obratně pracuje s poznámkovým aparátem. Jazyková stránka spisu je většinou v souladu s požadavky kladenými na tento typ kvalifikační práce. Objevíme drobné nepřesnosti („přelom 18. nebo 20. století“, s. 10; chybné psaní příjmení Ariès či Silva-Tarouca, „skok“ od osvícenského racionalismu k „předběznovému“ stylu, s. 17 aj.), které

jsou jistě omluvitelné, což nelze dost dobře říci o prohřešcích proti soudobému pravopisnému úzu („nebo-li“ aj.) či dokonce o pravopisných chybách („mezi Machkovĭ první výtvarné skupinové portréty...“, s. 25; psaní velkých písmen, passim).

Bez ohledu na tyto jistě zbytečné nedostatky napsala Sabina Mičková zajímavou práci, v mnoha ohledech originální, která by – po odstranění výše uvedených pochybení – zasloužila zveřejnění. Práci doporučuji k obhajobě a hodnotím známkou **v ý b o r n ě**.

V Hradci Králové, 13. 8. 2007

Prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.